

Rejser som pædagogisk redskab

De 4 Årstider øver sikringsteknikker forud for klatring på bjergside (Mallorca 2013)

Pigegruppen og De 4 Årstider planlagde og drog begge af sted på rejser med unge i efteråret. De 4 Årstider pakkede taskerne og tog til Mallorca, mens Pigegruppens endestation var Sydspanien. Begge rejser bød på mange oplevelser og vi vil meget gerne, i denne artikel, præsentere jer for, hvad vi har lært af rejsen og hvorfor det at rejse, er en kæmpe (og spændende) pædagogisk opgave.

Rejser skaber positiv udvikling

"Man får overskredet nogle grænser og kommer væk fra dårlige vaner. Man får nogle oplevelser, som éns forældre ikke kan give én og det ændrer éns syn på tilværelsen. Man lærer, ikke bare at tænke på sig selv og alt det, man synes man mangler – man finder ud af, at man faktisk har meget", Lea 21 år med på Mallorca.

Udvikling og selvindsigt sker, når man udfordres ude for ens normale hverdag og er væk fra de kendte og trygge rammer. Her er adventure-aktiviteter og udlandet den perfekte mulighed for at forlade trygheden.

Målet er, at de unge tager deres nye erfaringer om sig selv, fra aktiviteterne og gruppen, med hjem til hverdagen. Tanken er, at det er lettere at opmuntre deltagerne til at gentage et allerede succesfuldt adfærdsmønster end at prøve at stoppe eller ændre eksisterende problematisk adfærd. Her er det vores erfaring, at det at rejse efterfølgende giver mod til at tage livtag med vanskelighederne hjemme i Danmark.

"Det er en intens oplevelse at være sammen dag og nat og pigerne bliver kontinuerligt udfordrede og konfronteret med sig selv - på godt og ondt. F.eks. når pigen er blevet set meget sårbar og har en følelse af, at hun er blevet set fra sin værste side, og så opdager, at de voksne og de andre unge vil hende alligevel. Den udvikling en pige kan gennemgå, på sådan en tur, kan tage op til et helt år at opnå sammen - i deres vante omgivelser". siger pædagog Jannie Koch, som er ansat i Pigegruppen.

I det relationelle pædagogiske arbejde benyttes sårbarhederne fra rejsen til at perspektivere udviklingspotentialet i Danmark. Når man har været på kanten sammen og pigerne har delt deres sårbarhed i forhold til socialkompetence og hensigtsmæssig grænsesætning, betyder at pigerne i større grad opsøger støtte til de vanskeligheder, de har hjemme i Danmark.

At se sig selv og hinanden med andre øjne

Rejser giver også mulighed for nye positioneringer for unge såvel som voksne, som Cathrine Nyholm, pædagog i Pigegruppen, siger; *"Vi er alle sammen på udebane - unge som voksne - og det giver noget, for eksempel at stå og være faret vild og sammen finde ud af, hvordan vi kommer videre - hvad enten vi bogstaveligt talt er faret vild eller faret vild i den forstand, at rejsens rammer ikke lever op til forventninger og forestillinger. Det betyder også, at de styrker og potentialer, som pigerne har, springer i øjnene. De kan overraske sig selv og os voksne. Den mest rundforvirrede pige kan vise sig at være en haj til at finde vej i metrosystemet og pludselig være hende, som agere guide for alle os andre."*

Det at rejse bliver et fælles tredje projekt, som skaber sammenhold med nye fortællinger om gruppen og om den enkelte unge, fortællinger som motiverer de unge til at bruge fællesskabet i henholdsvis Pigegruppen og De 4 årstider kontinuerligt, når de kommer hjem.

Medbestemmelse

Mange af de unge, som Pigegruppen og De 4 årstider rejser med, har en forventning om, at de voksne har styr på det hele og kigger mod de voksne, når der skal tages en beslutning. På rejserne blev der holdt fællesmøder, hvor gruppen af unge på demokratisk vis besluttede sig for fx forskelligt indhold og løsningsmodeller. Når de unge får uddelegeret ansvaret, tager de ikke alene imod det, men det skaber også større enighed og mindre modstand på de beslutninger, der bliver taget. Dette går også hånd i hånd med Pigegruppens og De 4 årstiders pædagogik, som bl.a. vægter, at pigerne tager ansvar for sin egen udvikling, både når vi er hjemme og ude at rejse. Cathrine siger; *"Rent pædagogisk så forstyrrer jeg mere ved at overlade tøjlerne til de unge. Selvfølgelig går jeg ved siden af og nysgerrigt følger med i, hvordan det udvikler sig, men det er i udgangspunktet op til dem. Det giver plads til positive opdagelser hos den unge, som måske ellers ikke var kommet frem i lyset"*.

At rejse er en kæmpe pædagogisk udfordring for os voksne, som er alle penge, tid og anstrengelser værd. Når man lander i Kastrup, som en mere samlet gruppe med større fællesskabsfølelse end da man tog af sted og hvor hver enkelt ung kommer hjem med nyopdagede styrker og kompetencer.

At rejse i grupper kræver at...

Behovsudskyldelse - at rejse som gruppe stiller krav til den enkelte om at få fællesskabet til at fungere.

Euforiserende stoffer - falde i søvn om natten uden "hjælp", men af ren udmattelse fra dagens udfordringer og aktiviteter.

Bo på værelse med andre - at på samme tid "dele" og fastholde sit space.

Aggression - at voldelig adfærd ikke er en mulighed – at kunne mestre vrede på en alternativ måde.

